

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta

[kirjaamo\(at\)rovaniemi.fi](mailto:kirjaamo(at)rovaniemi.fi)

Lausuntopyyntö 18.12.2023

Napapiirin Kuljetus Oy:n maa-aines- ja ympäristölupahakemus, Jokkavaaran sora-alue 2023, Jokkavaaran 1-luokan pohjavesialue, Rovaniemi

Hakemus

Napapiirin Kuljetus Oy on hakenut maa-aineslain (555/1981) mukaista lupaa hiekan ja soran ottamiselle noin 17 hehtaarin kokoiselta alueelta Rovaniemen Oikaraisessa sijaitsevilta tiloilta Veijola RN:o 8:214, kiinteistötunnus 698-401-8-214 ja likanmaa RN:o 8:222, kiinteistötunnus 698-401-8-222. Lupaa on haettu 1 000 000 k-m³:n suuruiselle ottomäärälle kymmeneksi (10) vuodeksi.

ELY-keskus on lausunut hakemuksesta lupaviranomaiselle 12.10.2023 (LAPELY/4338/2023) edellyttäen mm. ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisen ympäristöluvan hakemista murskaustoiminnalle sekä tarkempaa maisemointisuunnitelmaa. Toiminnanharjoittaja on 18.12.2023 täydentänyt lupahakemustaan päivitettyillä asiakirjoilla.

Ottoalue sijaitsee Rovaniemen Jokkavaaran (12699101) vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella (1-luokka). Hakemuksen mukaan suunnitellulla ottoalueella sijaitsee kaksi pohjaveden havaintoputkea (PVK2 ja PVK3). Lisäksi ottoalueen ulkopuolella on yksi havaintoputki (PVK1). Ylin havaintopisteestä PVK2 mitattu pohjavedenpinta on ollut tasolla +77,24 metriä (N2000, 2.9.2021) ja ylin havaintopisteestä PVK3 mitattu tasolla +77,68 metriä (N2000, 2.9.2021). Alin suunniteltu ottotaso on hakemuksen mukaan tasolla +84,00 metriä (N2000), jolloin suojaetäisyys ylimpiin havaittuihin pohjavedenpinnantasoihin on n. 6 metriä.

Täydennetyt hakemuksen mukaan suunnitelma-alue on vanhaa maa-ainestenottoaluetta ja ottaminen syventää olemassa olevaa ottoaluetta. Alueella aiotaan myös murskata maa-aineksia siirrettävällä murskausasemalla, joten toiminnalle on haettu ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaista lupaa. Suunnitelmapiirustuksiin on merkitty murskauskaitoksen asemapaikka, jonka alle on rakennettu suojarakenteet voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti. Murskauskaitoksen suojarakenteineen rakennetaan uuteen paikkaan, mikäli murskauskaitos joudutaan siirtämään. Uusi murskauskaitos hyväksytetään ympäristönsuojeluviranomaisella. Poltto- ja voiteluaineet säilytetään 2-vaippasäiliöissä tai valuma-altaallisissa suojakonteissa suoja-alueella, ja alueella toimivien koneiden kuntoa seurataan säännöllisesti. Murskauskaitoksen aiheuttaman

30.1.2024

pölyn leviämistä ehkäistään pölynsidonnan lisäksi pintamaamassojen ja varastokasojen sijoittelulla laitoksen ympärille. Sorapintaisen tien pölyämistä voidaan estää tarvittaessa kastelemalla ja ajonopeuksia alentamalla.

Täydennetyt hakemuksen mukaan alue maisemoidaan lopuksi, mutta jälkihoitotöitä voidaan tehdä myös vaiheittain ottotoiminnan edetessä. Ottamistoiminnan aikana muodostuneet luiskat muotoillaan kaltevuuteen 1:3 tai loivemmaksi. Alueelta kuorittuja pintamaita käytetään luiskissa ja leikkauksien pohjalla kasvualustana. Alueelta saatavaa, rakentamiseen kelpaamatonta maa-ainesta (esim. siltti) käytetään maisemointitöissä. Kyseisiä silttimaita ei levitetä koko ottamisalueelle, jotta sadevesien imeytymistä ei hidasteta, vaan niitä käytetään luiskien loiventamiseen luiskien alaosissa ja ohuesti luiskien yläosissa hidastamaan eroosiota. Silttimaista vapaata pohjaa pyritään jättämään vähintään puolet ottoalueen pinta-alasta. Jälkihoitona ei tehdä erillisiä multauksia tai istutuksia. Luonnollinen metsäroskaantuminen, ruohottuminen ja siemennys tapahtuvat ajan kanssa. Ympäröivä metsä siementää alueen tehokkaasti. Hakijan mukaan lopullisesta metsittämisestä vastaa maanomistaja, mikäli alue ei metsity luonnollisesti. Haettavan ottamisalueen ulkopuoliset, aiemman luvan mukaiset ottoalueet maisemoidaan lupahakemuksessa esitetyn maisemointisuunnitelman mukaisesti. Maisemointisuunnitelmassa on esitetty toimenpiteet ja ajankohdat.

Pohjavesialue ja tutkitut vedenottamonpaikat

Suunniteltu ottamisalue sijaitsee Jokkavaaran (12699101) vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella (1-luokka). Jokkavaara on muodostunut kahden harjujakson yhtymäkohtaan. Kalliopaljastumia alueella ei ole. Orsivesisoistumista päätellen muodostumassa on hienorakeisten maalajien välikerroksia. Ydinaines on karkearakeista, paikoin lähes somerikkoja. Lajittuneisuus on suurimmassa osassa muodostumaa hyvä. Pohjaveden muodostumisen suhteen Jokkavaara on lähes täysin antikliininen eli pohjavettä ympäristöönsä purkava. Alueelle ei siten suotaudu pohjavettä juuri ollenkaan ympäristöstä, vaan muodostuman pohjavesi on itse harjualueella muodostunut. Muodostuma rajoittuu pääosin joko soistumiin tai soistumien ja siltti-hienohiekkakerrostumien välityksellä vesistöihin (Kemijokeen ja Sierijärveen). Alueen pohjavesi purkautuu pääasiassa suotautumisaluetta reunustaville suoalueille ja sitä kautta vesistöihin.

Jokkavaaran alueella on useita vedenottamoita ja tutkittuja vedenottamopaikkoja. Lähimmillään suunnitellusta ottamisalueesta sijaitsevat tutkitut vedenottamopaikat UP14 (antoisuus yli 310 m³/d) ja UP21 (antoisuus 300 m³/d). UP14 sijaitsee noin 340 metrin päässä suunnitellusta ottamisalueesta ja UP21 noin 900 metrin päässä suunnitellusta ottamisalueesta.

Napapiirin Vesi Oy:n vedenottamo Jokkavaara II (UP 20C) sijaitsee lähimmillään noin 940 metrin päässä suunnitellusta ottamisalueesta länteen. Vedenottamolta on lupa ottaa pohjavettä yhteensä 800 m³/d (Pohjois-Suomen vesioikeus 26.9.1977).

30.1.2024

Lisäksi Napapiirin Vesi Oy:n vedenottamo Jokkavaara (pisteeseen 53a rakennetut kaivo I ja kaivo II) sijaitsevat noin 1,4 kilometrin päässä suunnitellusta ottamisalueesta itään. Vedenottamolta on lupa ottaa pohjavettä yhteensä 2000 m³/d (Pohjois-Suomen vesioikeus 31.5.1983).

Suunniteltu ottamisalue ei sijaitse vedenottamoiden ja tutkittujen vedenottoaikkojen arvioituilla lähisuojavyöhykkeillä, vaan sijoittuu kahden arvioitun lähisuojavyöhykkeen väliselle alueelle. Kunkin lähisuojavyöhykkeen arvioinnissa on otettu huomioon pohjavesialueen rajaus, pohjaveden arvioitu virtaussuunta, pohjavedenottamon arvioitu vaikutusalue, vedenottolupa ja alueen maaperä. Lähisuojavyöhykkeen määrittelyperusteena on myös muun maankäytön, esimerkiksi soranoton haittavaikutusten estäminen.

Arvokas harjualue

Suunniteltu ottamisalue sijoittuu Jokkavaaran arvokkaan harjualueen rajauksen välittömään läheisyyteen. Jokkavaara on poikkeuksellisen suuri harjukompleksi, joka on kerrostunut kahden jäätikköjoen yhtymäkohtaan Kemijoen laakson reunalle. Itäosa on jyrkkärinteinen ja melko kapealakinen selänteen kärki, josta avautuu näkymiä Kemijoelle. Sen rinteillä on rantavalleja ja joen muovaamia terasseja ja törmäitä. Kyseisen harjualueen rajaus on tarkistettu Lapin Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamishankkeen (Poski) 1. vaiheen yhteydessä (2015).

Harjualue liittyy Kemijoen laakson vesimaisemaan ja jokivarren kulttuurimaisemaan. Jyrkästi kohoava muodostuma on maisemaa hallitseva. 1960-luvulta asti jatkuneesta maa-ainesten otosta huolimatta alueella on maakunnallisesti merkittäviä luonnonesiintymä- ja maisemakuvallisia arvoja. Jokkavaara on geologisesti hyvin merkittävä muodostuma, maisemallisesti ja monikäytön kannalta merkittävä tai hyvin merkittävä sekä biologisesti jokseenkin merkittävä. Maa-ainesten ottoa ei suositella nyt käytössä ja luvissa olevien alueiden ulkopuolella. Olemassa olevilla ottoalueilla tulisi tähdätä jälkihoidollisiin toimenpiteisiin.

Kaavatilanne

Lapin ELY-keskus toteaa, että suunniteltu ottamisalue sijoittuu lähes kokonaan voimassa olevan Oikaraisen kylän ja Jyrhämänjärven yleiskaavan mukaiselle EO-alueelle, pohjavesialueelle (pv) ja maisemallisesti arvokkaalle alueelle (ma). EO-merkinnällä on osoitettu alueita maa-ainesten ottokäyttöön ja pv-merkinnällä on osoitettu tärkeän pohjavesialueen raja. Lisäksi suunnitellun ottoalueen välittömässä läheisyydessä etelärajalla kulkee yleiskaavaan merkitty ulkoilureitti.

Lisäksi alue sijoittuu lounaassa pieneltä osin Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavassa osoitetulle maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M 4513) ja pohjavesialueelle (pv). M-merkinnällä osoitetaan pääasiassa metsätalouteen ja poronhoitoon tarkoitettuja alueita,

30.1.2024

joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin.

Alueella ei ole asemakaavaa. ELY-keskuksen näkemys on, että suunniteltu hanke sijoittuu kokonaisuudessaan jo aiemmin avatulle alueelle, eikä se toteutuessaan vaikeuta alueen käyttämistä yleiskaavassa tai maakuntakaavassa osoitettuun tarkoitukseen. Toiminnassa tulee kuitenkin huomioida alueen eteläreunalle osoitetun ulkoilureitin käyttäjien turvallisuus.

Luonnonsuojelu

Lapin ELY-keskus toteaa, että Jokkavaaran alue on tunnettua törmäpääskyjen pesimäaluetta. Mm. esitetyn ottoalueen rajalla on sijainnut törmäpääskyn pesimäkolonia ja on mahdollista, että toiminta-alueella tulee esiintymään törmäpääskyjen pesintöjä maa-ainesten oton aikana. Törmäpääskyjen pesinnän mahdollisuus tulee huomioida lupamääräyksissä.

Törmäpääsky on luonnonsuojelulain (9/2023) rauhoitettu (69 §), erittäin uhanalainen ja kiireellisesti suojeltava lintulaji. Törmäpääskyn pesien vahingoittaminen ja pesinnän häiritseminen on kielletty luonnonsuojelulain 70 §:n ja lintudirektiivin nojalla.

Erityisen suurta melua aiheuttavat toimenpiteet tulee ajoittaa törmäpääskyn pesintäajan ulkopuolelle. Törmäpääskyn pesintäaika on 1.5.–31.8. Usein lentokykyiset poikaset palaavat pesälleen yöksi vielä päivän ruokailuilta pesinnän loppuvaiheessa.

Törmäpääskyn pesintätörmät tulee jättää kaiken maahan kajoavan toiminnan ulkopuolelle. Säännöllisesti käytössä olevia pesäkolonioita ei saa hävittää myöskään pesimäajan ulkopuolella ilman Varsinais-Suomen ELY-keskukselta lausuntoa siitä, tarvitseeko kolonian tuhoaminen luvan poiketa luonnonsuojelulain rauhoitussäädöksistä eikä ilman poikkeamislupaa, mikäli viranomaisen em. lausunnossa niin edellyttää. Lausuntopyyntö lähetetään osoitteeseen kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi, ja se kannattaa laittaa ennakkoon hyvissä ajoin (useaa kuukautta) ennen aiottua pesäkoloniatörmän tuhoamista.

Sovellettava lainsäädäntö ja ohjeistus

Maa-ainelain 3 §:n mukaan aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu muun muassa tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Maa-ainesten ottamista koskevassa lupaharkinnassa ja lupahdoissa otetaan huomioon myös maa-ainelain 3 §:n ympäristöperusteiset rajoitukset muun muassa kauniin maisemakuvan, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien

30.1.2024

turmelemisesta taikka ne lain 3 §:ssä mainitut muut rajoitukset, joilla pyritään estämään huomattavat tai laajalle ulottuvat vahingolliset vaikutukset asutukselle tai ympäristölle.

Ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17 §) kieltää pohjaveden pilaamisen ja laadun vaarantamisen. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä.

Murskaustoiminnan harjoittamiseen alueella on oltava ympäristölupa, sillä pohjavesialueella vähäisempäänkin toimintaan on haettava ympäristölupaa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa (YSL 28 §).

Kiven louhinnan ja murskauksen suojaetäisyyksistä häiriintyviin kohteisiin sekä mm. toiminnan aiheuttamista melu- ja pölypäästöistä säännellään valtioneuvoston asetuksessa kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (ns. Muraus-asetus, 800/2010).

Ympäristöministeriön oppaassa *Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön* (Ympäristöministeriön julkaisuja, 2023:30) on ohjeistettu muun muassa pohjaveden pinnan päälle jätettävistä suojakerrospaksuuksista sekä jälkihoito- ja maisemointitoimenpiteistä.

Edellytykset maa-ainesten otolle

Suunniteltu ottamistoiminta sijoittuu vedenottamoiden ja tutkittujen vedenottamopaikkojen arvioitujen lähisuojavyöhykkeiden väliin jäävälle alueelle. Suunniteltu soranotto toiminta sijoittuu pohjavesialueen keskiosaan, pohjaveden varsinaiselle muodostumisalueelle vanhan ottoalueen yhteyteen. Suunniteltu ottaminen sijoittuu lisäksi arvokkaan harjualueen välittömään läheisyyteen.

Lapin ELY-keskus toteaa, että suunniteltu 1 000 000 k-m³ ottomäärä on huomattavan suuri, ja lisäksi Lapin ELY-keskus katsoo edelleen, että mikäli hakemuksessa esitetty 1 000 000 k-m³ ottomäärä toteutetaan, alueella ei käytännössä ole enää jatkossa edellytyksiä maa-ainesten ottamistoiminnan jatkamiselle.

Hakemusta on täydennetty alustavasti vuosina 2024–2026 toteutettavaksi suunnitelluilla jälkihoitotoimenpiteillä ja maisemointisuunnitelmalla ottamisalueen ympäristössä niillä alueilla, jotka ovat osa vuoteen 2026 voimassa olevan maa-ainesluvan mukaista aluetta.

ELY-keskus korostaa edelleen maisemointisuunnitelmien laatua, ja muistuttaa, että Jokkavaara on Rovaniemen tärkeimpiä talousvedenhankintaan käytettäviä pohjavesialueita. Maa-ainesten ottaminen alueella tulee siten toteuttaa erityistä varovaisuutta noudattaen, ja aluetta koskevien ottosuunnitelmien tulee olla erityisen

30.1.2024

laadukkaasti toteutettuja. Lapin ELY-keskus korostaa, että maa-ainesten ottaminen ei missään tilanteessa saa vaarantaa alueella toteutettavaa talousvedenhankintaa.

Ottamistoiminta ja suojakerrospaksuudet

Lapin ELY-keskus katsoo, että pohjavesialueella toimittaessa on noudatettava erityistä huolellisuutta. Ottoalueen korot tulee merkitä alueelle näkyvästi ja riittävän tiheästi, jotta alinta ottotasoa ei aliteta missään tilanteessa ja että pohjaveden pinnan päälle jää aina vähintään neljän (4) metrin suojakerros koskemattomaa maa-ainesta. Korot tulee myös tarkistaa riittävän usein, ja korkotasojen mittauksesta tulee pitää työmaapäiväkirjaa. ELY-keskus pitää hyvänä hakemuksessa esitettyä kuuden (6) metrin suojakerrospaksuutta pohjaveden pintaan nähden.

Toiminnassa tulee myös huolehtia siitä, ettei maaperään ja pohjaveteen pääse polttoainepäästöjä. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Pohjavesialueella ei myöskään tule säilyttää poltto- ja voiteluaineita, eikä koneita tule huoltaa tai tankata ottamisalueella. Alueella ei myöskään tule säilyttää työkoneita. Lisäksi ELY-keskus muistuttaa, että pölyämisen ehkäisyyn ei tule pohjavesialueella käyttää suolaamista.

Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua, eikä pohjavesialueelle tule varastoida muualta tuotua kiviainesta, kuten kalliomursketta.

ELY-keskus myös muistuttaa, että kaikkien jätevesien imeyttäminen maaperään on luokitellulla pohjavesialueella kielletty.

Murskaus

Lapin ELY-keskus katsoo, että pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttava murskaustoiminta tulee ensisijaisesti sijoittaa pohjavesialueen ulkopuolelle. Mikäli tämä ei ole mahdollista, tulee pohjaveden suojaustoimenpiteisiin kiinnittää erityistä huomiota. Ympäristönsuojelulain mukainen pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17 §) on ehdoton.

ELY-keskus korostaa huolellista toimintakulttuuria. Öljyjen tai muiden vaarallisten aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen tulee estää. Suojausratkaisujen tulee olla tiiviitä (esimerkiksi HDPE-kalvo) ja öljyjä kestäviä. Suojausratkaisun tekniset ominaisuudet tulee yksilöidä. Rakennettava suoja-alue tulee toteuttaa siten, ettei sinne pääse virtaamaan ympäristön hulevesiä. Tiiviille alustoille kertyvän veden hallinta tulee suunnitella siten, että vedet eivät pääse missään tilanteessa tulvimaan yli. Tässä yhteydessä erityistä huomiota tulee kiinnittää suojausrakenteen reunavallien riittävään korkeuteen ja toimivuuteen. Suoja-altaaseen kertyviä vesiä ei pohjavesialueella voida imeyttää maaperään (YSL 17 §).

Suojaukseen liittyvät rakenteet on esitettävä valvovalle viranomaiselle ennen käyttöönottoa, ja valvovan viranomaisen on hyväksyttävä niiden käyttöönotto.

30.1.2024

Ympäristöön päässeet polttoaineet ja ympäristölle vaaralliset aineet on heti kerättävä talteen. Toiminnanharjoittajalla tulee olla esitettynä säilytyspaikka öljyiselle maa-ainekselle. Toiminnasta ei saa aiheutua epäsiisteyttä. Jätteitä ei saa polttaa tai haudata. Hyötykäyttöön kelpaava jäte on lajiteltava erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi. Alueella ei myöskään tule varastoida ongelmajätteitä.

Toimintajaksojen päätyttyä alue on siistittävä ja alueelta on poistettava koneet ja laitteet. Mikäli alueella havaitaan öljyä, tulee altaan massat vaihtaa puhtaisiin. Mahdolliset päästöt on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Toiminnan päättyessä suoja-alue tulee jälkihoitaa siten, että suojarakenteet puretaan ja alue palautetaan metsämaaksi. Mahdolliset pilaantuneet maat tulee toimittaa käsittelyyn.

ELY-keskus myös muistuttaa, että pohjavesialueella voidaan murskata vain samalta pohjavesialueelta peräisin olevaa kiviainesta. Muualta tuotua ainesta ei pohjavesialueella saa varastoida tai murskata. Lisäksi jätemateriaalin murskaaminen ja varastointi on pohjavesialueella kielletty.

Tarkkailu

Hakemuksessa on esitetty toiminnan pohjavesivaikutusten tarkkailuksi pohjaveden pinnanmittauksia alueella olevista havaintoputkista eri vuodenaikoina. Lisäksi ottotoiminnan aikana seurataan silmämääräisesti pohjaveden tilannetta ja tarvittaessa ottotasoa nostetaan, jotta hakemuksessa esitetty kuuden (6) metrin suojakerrospaksuus täyttyy.

Lapin ELY-keskus katsoo, että tarkkailua tulee tehdä pohjaveden pinnankorkeuden osalta neljä (4) kertaa vuodessa. Lisäksi, koska alueella on myös murskaustoimintaa, ELY-keskus katsoo, että pohjaveden pinnantason lisäksi alueella tulee tarkkailla myös pohjaveden laatua niinä vuosina kuin alueella on murskaustoimintaa.

Pohjavesinäytteenottoon sertifioidun tai pohjavesinäytteenottoon hyvin perehtyneen näytteenottajan tulee ottaa pohjavesinäytteet näytteenottovuosina kesäkuussa. Tehtävät veden laadun määritykset ovat vähintään: lämpötila, haju, maku, happi (mg/l), pH, sähkönjohtavuus, alkaliniteetti, sameus, öljyhilivedyt (C₄-C₄₅, kevyet, keskiraskaat ja raskaat jakeet, määritysraja 50 µg/l). Määritysmenetelmien tulee olla akkreditoituja tai menetelmien luotettavuus tulee osoittaa muulla tavalla. Näytteenoton yhteydessä tulee havainnoida pohjavedenpinnan taso.

Pohjaveden laadun ja pintojen tarkkailutulokset tulee toimittaa valvojalle vuosittain sähköisesti. Määritystulosten lisäksi tarkkailuraportista tulee ilmetä näytteenottopäivämäärä, näytteenottaja, näytteenottotapa, määrityksen tehnyt laboratorio, käytetyt menetelmät sekä niiden mittausepävarmuudet ja akkreditointi.

Lisäksi toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, että alueella sijaitsevien tai alueelle asennettavien havaintoputkien putkikortit on toimitettu Lapin ELY-keskukselle

30.1.2024

havaintopaikan tallennusta varten, jotta määritykset tekevä laboratorio voi toimittaa tarkkailutulokset myös suoraan pohjavesitietojärjestelmään (Pisara/Povet). Toiminnanharjoittajan tulee varmistaa, että laboratorio vie tulokset pohjavesitietojärjestelmään.

Jälkihoito ja maisemointi

Koska kyseessä on pohjavesialueelle sijoittuva toiminta, on jälkihoitotöissä oltava erityisen huolellinen. On tärkeää, että jälkihoito- ja maisemointitöitä tehdään alueella otton edetessä vähintään hakemuksessa esitetyn mukaisesti. Jälkihoitotyöt tulee yksilöidä mahdollisessa lupapäätöksessä.

ELY-keskus pitää hyvänä, että alueen maisemointia aloitetaan vanhan ottoalueen reunoilta hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

ELY-keskus katsoo, että Jokkavaaran alueella keskeinen jälkihoitotoimenpide on alueen metsittäminen alueelle tyypillisillä puuntaimilla. Lisäksi ELY-keskus katsoo, että valvovalle viranomaiselle tulee esittää hyvissä ajoin ennen lupa-ajan päättymistä tarkempi suunnitelma alueen lopullisesta maisemoinnista, sillä alueen jälkihoitotyöt ja maisemointi tulee tehdä luvan voimassaoloaikana.

Ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottotoiminnan päätyttyä pohjaveden laadun turvaamiseksi. Pohjaveden suojelun kannalta on tärkeää, että asianmukaisin jälkihoitotoimenpitein alueelle aikaansaadaan otton päätyttyä mahdollisimman nopeasti uusi maannoskerros. Pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulisi kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Pintamaat tulee levittää alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessä. Kasvillisuuden ja pohjaveden kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kunta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina. Pintamaiden varastointiaika tulisi olla mahdollisimman lyhyt, sillä pintakerroksen orgaaninen aines hajoaa nopeasti. Soveltuva varastointiaika on korkeintaan 2–3 vuotta.

Mikäli pintamateriaalia tuodaan alueelle ulkopuolelta, on siihen aina oltava lupaviranomaisen hyväksyntä, ja pintamateriaalina tulee käyttää ainoastaan puhtaita maa-aineksia, joista ei kulkeudu haitallisia aineita pohjaveteen. Toiminnanharjoittajan tulee pyydettyäessä pystyä esittämään aineksen alkuperä.

Jälkihoitoa toteutettaessa tulee huolehtia siitä, ettei pohjavesialueella levitettävä pintamateriaali ole liian hienorakeista. Hienorakeinen maalaji vähentää pohjaveden muodostumista ja soveltuu huonosti kasvillisuuden kasvualustaksi. Myöskään karike ja kuorike eivät sovellu pohjavesialueella käytettäväksi.

30.1.2024

Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää.

Lapin ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa ja jälkihoitotöiden suunnittelussa käytetään päivitettyä maa-ainesopasta (*Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön*, Ympäristöministeriön julkaisuja, 2023:30).

Johtopäätökset

Lapin ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen suunnitellulta alueelta voi olla mahdollista ilman, että hankkeesta aiheutuu maa-aineslain 3 §:n vastaisia vaikutuksia, mikäli lupaharkinnassa huomioidaan edellä esitetyt seikat.

ELY-keskus korostaa ottamisen vaiheistamista ja huolellista toimintakulttuuria ja muistuttaa, että pohjavesialueiden suojelussa tulee huomioida nykyisten vedenottotarpeiden lisäksi myös mahdollisesti tulevat vedenottotarpeet pitkälle tulevaisuuteen.

Lisäksi ELY-keskus muistuttaa, että toiminnanharjoittaja on vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus. Luvanhaltijan on tehtävä maa-aineslain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitettun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä.

Päätökset asiassa pyydetään lähettämään tiedoksi Lapin ELY-keskukselle (MAL 19 §). Lupapäätökseen tulisi merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä. Lupapäätös maa-ainesten ottamisesta tulee viedä myös maa-ainesten ottamisen tietojärjestelmään (NOTTO) Suomi.fi palvelusta löytyvällä sähköisellä ilmoituslomakkeella.

Lausunnon valmisteluun on osallistunut ylitarkastaja Piippa Wäli (luonto).

Asiakirjan hyväksyminen

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Merkintä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla. Asian on esitellyt ylitarkastaja Pia Lindholm ja ratkaissut hydrogeologi Anne Lindholm.

Tämä asiakirja LAPELY/4338/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/4338/2023 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Lindholm Anne 30.01.2024 15:41

Esittelijä Lindholm Pia 30.01.2024 15:39

Napapiirin Kuljetus Oy:n yhteislupahakemus Jokkavaara, Rovaniemi

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta pyytää terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Napapiirin Kuljetus Oy:n maa-aines- ja ympäristölupahakemuksesta. Lausuntoa pyydetään 6.3.2024 mennessä.

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta vastaa kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisen tehtävistä. Ympäristölautakunnan päätösvaltaan kuuluvissa ympäristölupa-asioissa terveydensuojeluviranomaisen lausunnon lupaviranomaiselle antaa terveystarkastajan johtaja (Ympäristölautakunta 25.5.2011 § 92).

Taustaa

Napapiirin Kuljetus Oy hakee maa-aineslupaa ja ympäristölupaa Jokkavaaran sora-alueelle (Veijola, Iikanmaa). Luvan hakijalla on voimassa oleva maa-ainesten ottamislupa sekä ympäristölupa alueella. Nyt haettavalla uudella luvalla on tarkoitus syventää ottoaluetta. Murskaustoimintaa alueella on tarkoitus jatkaa haettavalla yhdistetyllä maa-aines- ja ympäristöluvalla. Maa-aines- ja ympäristölupaa haetaan noin 10 vuodeksi. Ottamissyvyys on 7-20 m.

Toiminta kattaa maa-aineksen murskauksen ja tuotteiden väliaikaisen varastoinnin sekä kuljetukset. Ottoalue sijaitsee Rovaniemen kaupungin Oikaraisessa, Jokkavaaran alueella, noin 14 km kaupungin keskustasta itään. Lähin asutus sijaitsee 450 m:n päässä ja lähin loma-asutus n. 650 m päässä hankealueelta.

Ottoalue sijaitsee vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella (1. luokka) ja sen läheisyydessä on suunniteltu vedenottamo. Jokkavaaran pohjavesialueella on myös käytössä olevia vedenottamoita. Hakemuksessa on esitetty toimenpiteet pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Melua ja pölyä syntyy sora-alueella maa-aineksen kaivamisesta, murskauksesta, siirroista sekä valmiiden tuotteiden lastauksesta ja kuljetuksista. Maa-aineksen kuljetus alueelta kuormittaa myös lähiteitä. Hakemuksessa on esitetty toimenpiteet pöly- ja meluhaittojen vähentämiseksi.

Toimintajaksojen ajankohta vaihtelee vuosittain tammi-joulukuun välisenä aikana (murskaus 20 pv/v, rikotus 10 pv/v, kuljetus 40 pv/v). Hakemuksessa ilmoitetut toiminta-ajat:

- ma-to: rikotus ja murskaus klo 8-20, kuormaus ja kuljetus klo 7-20
- pe: rikotus ja murskaus klo 8-16, kuormaus ja kuljetus klo 7-17

Lausunto

Terveysvalvonnan johtaja esittää kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausuntona seuraavaa:

Hakemuksen mukainen toiminta sijoittuu Jokkavaaran (12699101) vedenhankintaa varten tärkeälle pohjavesialueelle (1 luokka). Pohjavesialueella on käytössä olevia vedenottamoita ja hakemuksen mukaan ottoalueen läheisyyteen on suunniteltu vedenottamo. Jokkavaaran pohjavesialueelta otetaan pohjavettä, jota käytetään Rovaniemen keskustaajaman alueella talousvetenä. Jokkavaarasta saatavan veden osuus on merkittävä kaupungin alueelle johdettavasta vedestä. Jos hakemuksen mukainen lupa tästä huolimatta päätetään myöntää, tulee talousvedenhankintaan liittyvä riski huomioida lupaehtoisissa ja -määräyksissä. Toimintaa on harjoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu haittaa talousvesikäyttöön otettavan veden määrään tai laatuun.

Kaikissa toiminnoissa on lisäksi huolehdittava, ettei toiminnasta aiheudu pöly- tai meluhaittaa haittaa lähimpiin häiriintyviin kohteisiin. Toiminnasta aiheutuva sisämelutaso lähimmissä asuinhuoneistoissa ja muissa oleskelutiloissa ei saa ylittää LAeq päiväohjearvoa (klo 7-22) 35 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 30 dB (STMa 545/2015, § 11-13).

Sini-Sisko Kilpeläinen
terveysvalvonnan johtaja
sini-sisko.kilpelainen@rovaniemi.fi

Lisätietoja antaa:
Päivi Rata-Romakkaniemi
terveystarkastaja
paivi.rata-romakkaniemi@rovaniemi.fi

MUISTUTUS / MIELIPIDE

- Napapiirin Kuljetus Oy:n maa-aines- ja ympäristölupahakemus Jokkavaara
- Kaukoma Oy:n maa-aines- ja ympäristölupahakemus, Jokkavaara

Pyydämme luvanmyöntäjää huomioimaan kahden vierekkäisen montun (sekä lähialueelle ilmeisesti tulossa olevan kolmannen montun) aiheuttaman moninkertaisen melu- ja pölyrasitteen lähialueen taloille. Hakemuksissa esitettyjä murskaus-, rikotus- ja porausaikoja sekä kuormaus/kuljetusaikoja tulisi tästä syystä lyhentää siten, että

- murskaus-, poraus-, rikotusajat olisivat ma-to klo 8.00 – 18.00 ja pe 8.00 – 15.00
- sekä kuljetus/kuormaus ma-to 7.00 – 18.00 ja pe 7.00 – 15.00.

Yhteisvaikutuksen vuoksi meluhaitan estämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota sijoittamalla murskauslaitteet siten, että melu vaimentuu mahdollisimman tehokkaasti. Omalla pihalla täytyy pystyä olemaan ilman kuulosuojaimia.

Lisäksi valvovan viranomaisen on suoritettava alueella säännöllistä melumittausta sekä pölyn osalta ilmanlaadunmittausta kun toiminta on käynnissä montuilla.

Kuljetuksien lisääntyessä tulee jokaisen Jokkavaaran montun luvanhaltijan / toiminnanharjoittajan osallistua Koskenkyläntielle kulkeutuvan soran / liejun puhdistamiseen. Nykyinen perjantaisin tapahtuva Napapiirin Kuljetus Oy:n suorittama puhdistus tuskin on riittävä silloin kun kaikilta montuilta on ajot käynnissä. Tämmöisillä viikoilla tulisi puhdistus tehdä lisäksi myös esim. keskiviikkoisin.

Hiekkaa kertyy kuorma-autojen mukana Koskenkyläntielle montun tienhaaran kohdalla huomattavia määriä eikä sitä harjauksella ym. toimenpiteillä saada täysin pois niin, ettei pölyämistä tapahtuisi. Varsinkin etelätuulella maantiestä irtoava pöly tulee talojen päälle ja piholle jokaisen ohi ajavan auton nostattamana. Pölyrasite on erittäin suuri montun tiehaarasta n. 1 km:n matkalla suuntaansa Koskenkyläntietä. Pölyämistä tapahtuu myös talvella kun Koskenkyläntielle monttuliittymien alueelle luiston-estoon levitetty hiekka pölyää.

Kovalla etelätuulella koko tienoo joutuu hiekkamyrskyyn, kun montuilta hiekka nousee tuulen mukana ilmaan ja se leviää hyvin laajalle alueelle mm. joen toiselle puolelle saakka.

Pölyntorjunta on edellytys sille, että pystymme olemaan kesäisin ulkona pihoilamme sekä kuivattamaan/tuulettamaan vaatteita ulkona.

Soranajo aiheuttaa myös paljon vaaratilanteita Koskenkyläntiellä, joka on kapeahko maantie. Pyöräilijöitä liikkuu paljon kesäisin ja reitiltä puuttuu pyörätie pitkältä osuudelta.

Huomioiden myös sen, että Jokkavaara on 1-luokan pohjavesialue sekä arvokas harjualue (Lapin Poski-hanke), niin tämmöinen suurenluokan soranotto tältä alueelta pitäisi ehdottomasti lopettaa mahdollisimman pian. Soran ym. kiviaineksen otto pitäisi kohdistaa sellaisille alueille missä ei ole pohjavedenottoa eikä myöskään asutusta soraomonttujen läheisyydessä. Soranottoalueet tulisivat myös sijaita niin, etteivät ne ole maisemallisesti näkyvällä paikalla kuten Jokkavaara on.

Oikarainen 15.3.2024

Perhti Tervo

Maarit Tervo

EIJA PUSA

Jari Haiko

Seija Haiko

ANNA MOILINEN

ARI NAHKURI

AIRI NAHKURI

REETA JUNTILA

REETA JUNTILA

Mielipide Napapiirin Kuljetus Oy:n Jokkavaaran ympäristölupa- ja maa-aineslupahakemuksesta kiinteistöille 698-401-8-214 sekä 698-401-8-222.

Napapiirin Kuljetus Oy on hakenut ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaista maa-ainesten ottamislupaa Jokkavaaran sora-alueelle. Hakemuksessa on tunnistettu alueen sijainti Jokkavaaran I-luokan pohjavesialueella. Lisäksi hakija on esittänyt tiedon suunnitellun vedenottamon sijainnista. Hakijan mukaan alin ottamissyvyys on +84.00 m ja pohjaveden pinnan ylin korkeustaso on +77.68 m. Hakemuksessa kuitenkin esitetään, että jälkihoitotöitä voidaan tehdä vaiheittain ottamistoiminnan edetessä. Toivomme, että lupaviranomainen kiinnittää päätöksessään erityistä huomiota alueen maisemointiin liittyen. Näkemyksemme mukaan alueelle tulee jäämään tulevan ottamisen myötä minimi suojakerrospaksuus (6 metriä I-luokan pohjavesialueella) pohjaveden pintaan, joten alue tulee maisemoida luvan voimassaoloaikana sekä ottamistoiminnan edetessä. Tätä ajatusta puoltaa myös se, että kartoissa esitetty vedenottamon suoja-alue on lähisuojavyöhykettä mutta vedenottamon kaukosuojavyöhyke lienee kattaa koko haetun maa-ainesten ottamisalueen. Pidämme oikein tehtyä maisemointia erityisen tärkeänä kyseisellä kohteella pohjaveden laadun ja määrän turvaamiseksi. Ympäristöministeriön ohjeistusten mukaisesti kasvillisuudella on tärkeä merkitys erityisesti pohjavesialueilla olevien soran ottamisalueiden jälkihoitossa. Kasvillisuus muun muassa: sitoo haitallisia aineita ja vapautuneita ravinteita, sitoo pintamateriaalin ja vähentää maanpintaa rikkovaa eroosiota, edistää humuksen muodostumista sekä vähentää pintavaluntaa. Pyydämmekin siis lupaviranomaista määräämään alueelle suoritettavaksi puustoistutukset uuden luvan voimassaoloaikana. Huomiona myös se, että käsittääksemme hakemuksesta poiketen uuden luvan mukainen maisemointi koskee vain nyt luvitettavaa aluetta ja aiemman luvan mukaisen alueen maisemointi tulee tehdä aiemman luvan mukaisesti kyseisen luvan voimassaoloaikana.

Melu- ja pölyhaittojen osalta pyydämme lupaviranomaista huomioimaan toiminnan sijainnin lupapäätöksessä. Hakemuksen mukaan toiminta-alue sijaitsee syrjässä mutta tosiasiasa melu- ja pölypäästöt ulottuvat kauas ottamisalueelta. Tämä johtuu siitä, että toiminta sijoittuu osittain asutusta korkeammalle. Jokivarsi toimii ikään kuin kaikukoppana, mikä aiheuttaa sen, että esimerkiksi murskauksen äänet kantautuvat selkeästi aina Kemijoen toiselle puolelle asti. Maa-ainesten ottamisalueen ja asutuksen välissä ei ole tiheää metsää tai muuta luonnollista melu- tai pölyestettä.

Pyydämme myös huomioimaan 4 §:n Valtioneuvoston asetuksen kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta. Sen mukaan, jos kivenmurskaamo sijoitetaan alle 500 metrin päähän asumiseen tai loma-asumiseen käytettävästä rakennuksesta tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta oleskeluun tarkoitettu piha-alueesta tai muusta häiriöille alttiista kohteesta, on pölyn joutumista ympäristöön estettävä kastelemalla tai koteloimalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti taikka käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Varastokasat ja ajoneuvojen kuormat on tarvittaessa kasteltava ja pölyn leviäminen ajoneuvoista toiminta-alueen ulkopuolelle on estettävä. Mittaustavasta riippuen murskauslaitokselta lähimpään asumiseen käytettävän rakennuksen piha-alueeseen tulee juuri 498 metriä. Pölyn osalta alueen toiminnasta on valitettu useasti nykyisen lupakauden aikana. Tämän vuoksi toivomme, että lupaviranomainen tekee selväksi toiminnanharjoittajalle, että kastelua tulee tehdä alueelle johtavan tien lisäksi tarvittaessa ottamisalueella murskauksen yhteydessä (erityisesti alku kesästä, kun ilma on kuivaa ja alueella esiintyy kovia tuulia).

Edellä olevien asioiden vuoksi esitämme, että alueella saisi tehdä meluavia toimenpiteitä seuraavasti: ma-to klo 8-18 ja pe klo 8-15 sekä kuormausta ja kuljetusta ma-to klo 7-18 ja pe klo 7-15. Mikäli pöly- tai meluhaittaa ilmenee pitää haitankärsijöille jäädä selkeä mahdollisuus pyytää toiminnanharjoittajaa teettämään melu- sekä hiukkasmittauksia.

Hakemuksessa kerrottiin, että: ”Suunnitelmapiirrustuksiin on merkitty murskauslaitoksen asemapaikka, jonka alle on rakennettu suojarakenteet nykyisen ympäristöluvan mukaisesti”. Haluamme huomauttaa, että

nykyisen luvan aikana murskaus on tapahtunut pitkälti ottamisalueen eteläosissa eikä karttaan merkityllä suoja-alueella (asian voi tarkistaa esimerkiksi paikkatietoikkunan ilmakuvista) ja alueelta tuleva pöly- ja meluhaitta on ollut merkittävää jo nyt. Pyydämmekin siis lupaviranomaista/toiminnanharjoittajaa harkitsemaan voisiko suoja-aluetta siirtää lupa-alueen eteläosiin, jotta asutuksen ja murskauslaitoksen väliin jäisi mahdollisimman paljon varastokasoja sekä välimatkaa. Tällöin murskaus tapahtuisi myös kauempana suunnitellusta vedenottamosta ja sen lähisuojavao-ohyhykkeestä. Haluamme myös muistuttaa, että käsittääksemme Lapin ELY-keskus ainakin yleensä lausunnoissaan velvoittaa koko murskauslaitoksen sijoittamista suoja-alueen päälle, jotta pohjaveden laatu voidaan turvata. Toivomme, että tämä mahdollinen lausunto otetaan huomioon myös lupamääräyksissä.

Tässä mielipiteessä haluamme siis tuoda esille erityisesti huolen pohjaveden laatuun ja määrään liittyen sekä pöly- ja meluhaittoihin liittyen, sillä ne ovat jo aiemman luvan aikana aiheuttaneet haittaa. Nyt kun samalle alueelle on vireillä kaksi lupahakemusta koskien maa-ainesten ottamista ja murskaamista, pyydämme lupaviranomaista huomioimaan lupapäätöksessä erityisesti ympäristönsuojelulain (49 §) mukaisen yhteistoiminta vaikutuksen niin pohjaveteen kuin melu- ja pölypäästöihin. Olemme myös huolissamme, mikäli toiminnan vakuudeksi asetetaan ainoastaan 10 000 e. Kyseinen vakuus ei kata tarvittaessa alueen maisemointikuluja tai muiden luvan mukaisten toimenpiteiden tekemistä. Ymmärrämme, että esitetty vakuus on luvanhakijan mutta haluamme tuoda huolemme esille myös tässä asiassa.

18.3.2024

Kiintestöjen x ja x asukkaat/omistajat

Aleksi Junntila ja Reetta Junntila

Rovaniemen kaupunki

Ympäristövalvonta

Ympäristötarkastaja Carita Lallukka

VASTINE ELY-KESKUKSEN 30.1.2024 LAUSUNTOON ”NAPAPIIRIN KULJETUS OY:N MAA-AINES JA YMPÄRISTÖLUPAHAKEMUS, JOKKAVAARAN 1-LUOKAN POHJAVESIALUE, ROVANIEMI”.

Taustaa

Napapiirin Kuljetus Oy hakee maa-aines- ja ympäristölupaa maa-ainesten ottamiseen ja murskaukseen Jokkavaaran sora-alueelle Rovaniemellä. Hakemuksen johdosta ELY-keskus on antanut Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunnalle 30.1.2024 lausunnon. Rovaniemen kaupungin ympäristövalvonta on pyytänyt luvan hakijalta / toiminnanharjoittajalta vastinetta annettuun lausuntoon.

Asiaan ja aiempaan hakemusversioon liittyen, ELY-keskus on antanut lausunnon myös 12.10.2023. Hakija on sittemmin täydentänyt hakemusasikirjoja murskaustoimintaa koskevalla ympäristölupahakemuksella sekä tarkemmilla maisemointisuunnitelmillä.

Luvan hakija, samalla siis nykyinen toiminnanharjoittaja, toimii nykyisinkin samalla alueella, voimassa olevien maa-aines- sekä ympäristölupien puitteissa.

Kannanotto lausuntoon

ELY-keskus on lausunnossaan ottanut kantaa pohjaveden suojeluun ja tutkittuihin vedenottamopaikkoihin, arvokkaan harjualueen läheisyyteen, kaavatilanteeseen, luonnonsuojeluun sekä sovellettavaan lainsäädäntöön ja ohjeistukseen. Luvan hakija on hakemuksessaan huomionnut nämä seikat, eikä hakijalla niidenosalta ole mitään erityistä kommentoitavaa. Luonnonsuojelun osalta lausunnossa tulee esille erityisesti Törmäpääskyjen mahdollinen pesintä alueella. Luvan hakija on tästä tietoinen, tuntee lainsäädännön ja toimintatavat näiltä osin, eikä aiheuta mahdolliselle pesinnälle haittaa.

ELY-keskus on lausunnossaan myös arvioinut edellytyksiä maa-ainesten otolle ja murskaustoiminnalle ko. alueella. Luvan hakijan mielestä lupahakemuksessa ja asiakirjoissa esitetty toiminta, sekä nykyinen toiminta alueella, täyttävät hyvin lausunnossa esille tulevat edellytykset. Mm. murskaukseen liittyvä suojaratkaisu on alueella otettu käyttöön jo nykyisen luvan puitteissa. Pohjaveden pinnan korkeuksia ja pohjaveden laatua on alueella seurattu jo pitkään. Maisemointi on suunniteltu aloitettavaksi niiltä vanhemmilta ottoalueilta, jotka jäävät nyt haettavan luvan ulkopuolelle. Tällä pyritään vaiheistamaan ja nopeuttamaan alueen palauttamista luonnontilaan.

Luvan hakijan toiminta alueella on hyvin pitkäaikaista, joten toiminnan harjoittajalla on pitkä kokemus ja hyvä tuntemus alueesta ja sen olosuhteista. Toiminnanharjoittajan valmiudet ja kokemus Jokkavaarassa lupaehtojen mukaisesti toimimisesta tukevat myös lausunnon mukaisia edellytyksiä maa-ainesten otolle ja murskaukselle.

Napapiirin Kuljetus Oy

Juha Laiho

liiketoimintapäällikkö

3.4.2024

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta

Hallituskatu 7

96100 Rovaniemi

VASTINE ROVANIEMEN KAUPUNGIN TERVEYDENSUOJELUVIRANOMAISEN LAUSUNNON (NAPAPIIRIN KULJETUS OY:N MAA-AINES- JA YMPÄRISTÖLUPAHAKEMUS JOKKAVAARA) JOHDOSTA.

Napapiirin Kuljetus Oy hakee yhteislupaa (maa-aines- ja ympäristölupa) Jokkavaaran sora-alueelle Rovaniemellä, jonka takia Rovaniemen kaupungin terveydensuojeluviranomainen on jättänyt 1.3.2024 päivätyn lausunnon.

Luvan hakijalla ei ole lausunnon suhteen kommentoitavaa.

Napapiirin Kuljetus Oy

Juha Laiho

liiketoimintapäällikkö

3.4.2024

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta

Hallituskatu 7

96100 Rovaniemi

VASTINE ALEKSI JA REETTA JUNTTILAN, 18.3.2024 MIELIPITEESEEN (NAPAPIIRIN KULJETUS OY:N YMPÄRISTÖLUPA JA MAA-AINESLUPAHAKEMUKSESTA KIINTEISTÖILLE 698-401-8-214 SEKÄ 698-401-8-222.

Napapiirin Kuljetus Oy hakee yhteislupaa (maa-aines- ja ympäristölupa) Jokkavaaran sora-alueelle Rovaniemellä, jonka takia Aleksi ja Reetta Junttila ovat jättäneet 18.3.2024 päivätyn mielipiteen.

Mielipiteessä kiinnitetään huomiota alueen maisemointiin ja jälkihoitoon. Luvan hakija tekee maisemointityöt lupahakemuksessa esitetyn suunnitelman sekä lupamääräysten mukaisesti. Uuteen lupahakemukseen sisältyvät maisemoinnin osalta myös vanhat lupa-alueet.

Mielipiteessä esille tulevat myös mahdolliset melu- ja pölyhaitat. Hakemuksessa on esitetty melun- ja pölyntorjuntaa edistävät toimenpiteet. Murskauslaitos on esitetty sijoitettavaksi siten, että aiheutva melu vaimentuu mahdollisimman tehokkaasti. Luvan hakija esittää suunnitelmissaan murskauslaitoksen sijaintipaikaksi nykyistä pohjavesisuojauksin varustettua paikkaa minkä keskiosasta on lähimpään rakennukseen matkaa n. 516 m. Melun kannalta paikka on luvan hakijan käsityksen mukaan paras mahdollinen, koska sen välittömässä läheisyydessä on korkea sorarintuus, joka estää tehokkaasti melun leviämistä juuri lähimmän asutuksen ja Kemijoen suuntaan. Ko. rintuus jää pysyväksi, sillä otto ei laajene enää tuohon suuntaan. Etelän ja lännen suuntaan melun leviämistä ehkäistään varastokasojen sijoittelulla. Näillä em. toimenpiteillä ehkäistään myös pölyn leviämistä. Murskauslaitteisto varustetaan pölyämistä ehkäisevin koteloinnein. Monttualueella pölyämistä voidaan ehkäistä tarvittaessa kastelemalla.

Mielipiteessä esitetään toiminta-aikojen lyhentämistä hakemuksessa esitettyihin toiminta-aikoihin verrattuna. Hakemuksessa eri toiminnoille esitetyt toiminta-ajat ovat täsmälleen samat, mitkä ovat lupamääräyksiä nykyisessä voimassa olevassa ympäristöluvassa. Luvan hakijan ymmärryksen mukaan, lupaviranomainen on 24.6.2020 tekemänsä ympäristölupapäätöksen lupamääräyksissä jo silloin ottanut huomioon lähiasukkaiden esittämän lyhentämisen toiminta-ajoissa. Tällöin hakijan esittämiä päivittäisiä toiminta-aikoja supistettiin useilla tunneilla. Nyt muistutuksessa esitetään, että toiminta-aikoja tulisi lyhentää vielä keskimäärin kaksi tuntia vuorokaudessa. Tämä merkitsisi sitä, että esim. murskauksen päivittäinen toiminta-aika ma-to olisi vain 10 tuntia ja perjantaisin vain 7 tuntia. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että koko murskaustoiminta muuttuu niin tehottomaksi, että toiminnalta putoaa koko pohja pois. Vähintäänkin murskausjaksojen kesto pitkittyy sekä kustannukset kasvavat kohtuuttomasti. Kuormaus- ja kuljetusajat ovat hyvin kohtuulliset jo nyt, ottaen huomioon, että ne ovat vuosien aikana

olleet sallittuja klo. 06.00–22.00 välisenä aikana. Nykyisessä ympäristöluvassa ajat ovat ma-to klo. 07.00–20.00 ja pe klo. 07.00–17.00. Luvan hakija haluaa myös tuoda esille, että kaikille toiminnoille v. 2020 myönnetyt ja nyt haettavat toiminta-ajat ovat huomattavasti lyhyempiä, kuin mitä valtioneuvoston ns. muraus asetuksen 8 § sallii.

Mielipiteessä tuodaan myös esille huolta pohjaveden laatuun ja määrään liittyen. Nyt kyseessä oleva alue on sekä vanhaa että nykyistä ottoa-aluetta, jonka kaavamerkintänä maakuntakaavassa on EO (maainesten ottoalue). Ottotoimintaa alueella on ollut vuosi kausia ja ottotoiminnassa noudatetaan pohjaveden suojeluun liittyviä lupamääräyksiä. Luvan hakijalla on kymmenien vuosien kokemus maainesten oton ja pohjaveden suojelun yhteensovittamisesta.

Napapiirin Kuljetus Oy

Juha Laiho

liiketoimintapäällikkö

Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta

Hallituskatu 7

96100 Rovaniemi

VASTINE JOKKAVAARAN LÄHIALUEEN ASUKKAIDEN (10 allekirjoittajaa), 15.3.2024 MUISTUTUKSEN /MIELIPITEESEEN (NAPAPIIRIN KULJETUS OY:N MAA-AINES- JA YMPÄRISTÖLUPAHAKEMUS JOKKAVAARA) JOHDOSTA.

Napapiirin Kuljetus Oy hakee yhteislupaa (maa-aines- ja ympäristölupa) Jokkavaaran sora-alueelle Rovaniemellä, jonka takia lähialueen asukkaat (10 allekirjoittanutta) ovat jättäneet 15.3.2024 päivätyn muistutuksen / mielipiteen. Jäljempänä tekstissä muistutuksesta / mielipiteestä käytetään sanaa muistutus.

Muistutuksessa esitetään toiminta-aikojen lyhentämistä hakemuksessa esitettyihin toiminta-aikoihin verrattuna. Hakemuksessa eri toiminnoille esitetyt toiminta-ajat ovat täsmälleen samat, mitkä ovat lupamääräyksinä nykyisessä voimassa olevassa ympäristöluvassa. Luvan hakijan ymmärryksen mukaan, lupaviranomainen on 24.6.2020 tekemänsä ympäristölupapäätöksen lupamääräyksissä jo silloin ottanut huomioon lähiasukkaiden esittämän lyhentämisen toiminta-ajoissa. Tällöin hakijan esittämiä päivittäisiä toiminta-aikoja supistettiin useilla tunneilla. Nyt muistutuksessa esitetään, että toiminta-aikoja tulisi lyhentää vielä keskimäärin kaksi tuntia vuorokaudessa. Tämä merkitsisi sitä, että esim. murskauksen päivittäinen toiminta-aika ma-to olisi vain 10 tuntia ja perjantaisin vain 7 tuntia. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että koko murskaustoiminta muuttuu niin tehottomaksi, että toiminnalta putoaa koko pohja pois. Vähintäänkin murskausjaksojen kesto pitkittyy sekä kustannukset kasvavat kohtuuttomasti. Kuormaus- ja kuljetusajat ovat hyvin kohtuulliset jo nyt, ottaen huomioon, että ne ovat vuosien aikana olleet sallittuja klo. 06.00–22.00 välisenä aikana. Nykyisessä ympäristöluvassa ajat ovat ma-to klo. 07.00–20.00 ja pe klo. 07.00–17.00. Luvan hakija haluaa myös tuoda esille, että kaikille toiminnoille v. 2020 myönnetyt ja nyt haettavat toiminta-ajat ovat huomattavasti lyhyempiä, kuin mitä valtioneuvoston ns. muraus asetuksen 8 § sallii.

Mielipiteessä esille tulevat myös mahdolliset melu- ja pölyhaitat. Hakemuksessa on esitetty melun- ja pölyntorjuntaa edistävät toimenpiteet. Murskauslaitos on esitetty sijoitettavaksi siten, että aiheutva melu vaimentuu mahdollisimman tehokkaasti. Luvan hakija esittää suunnitelmissaan murskauslaitoksen sijaintipaikaksi nykyistä pohjavesisuojauskein varustettua paikkaa minkä keskiosasta on lähimpään rakennukseen matkaa n. 516 m. Melun kannalta paikka on luvan hakijan käsityksen mukaan paras mahdollinen, koska sen välittömässä läheisyydessä on korkea sorarintuus, joka estää tehokkaasti melun leviämistä juuri lähimmän asutuksen suuntaan. Ko. rintuus jää pysyväksi, sillä otto ei laajene enää tuohon suuntaan. Etelän ja lännen suuntaan melun leviämistä ehkäistään varastokasojen sijoittelulla. Näillä em. toimenpiteillä ehkäistään myös pölyn leviämistä. Murskauslaitteisto varustetaan pölyämistä ehkäisevin koteloinnein. Monttialueella pölyämistä ehkäistään tarvittaessa kastelemalla. Pölyä syntyy, kun

kuljetuskaluston renkaissa kulkeutuu maa-ainesta monttutien liittymään ja Mt 9421:lle. Kuivatessaan maa-aines pölyää ja aiheuttaa haittaa lähitalojen asukkaille. Mt 9421 pölyämistä liittymän kohdalla ja kaupunkiin päin mentäessä on ehkäisty harjaamalla tietä koneellisesti, keräävällä ja kastelevalla harjalaiteella joka perjantai. Lisäksi harjauksia on toteutettu tarpeen vaatiessa myös tiheämmin. Monttutie on nykyisin päällystetty n. 30 m:n matkalta, mikä ehkäisee pölyämistä ja on myös harjauksen kohteena. Monttualueella pölyämistä voidaan ehkäistä tarvittaessa kastelemalla.

Muistutuksessa mainittuun Koskenkyläntiehen liittyen, luvan hakija toteaa, että ko. tien kautta suoritettut kuljetukset toteutetaan voimassa olevan lainsäädännön ehdoilla, liikenneturvallisuutta noudattaen.

Muistutuksessa mainitaan, että Jokkavaaran pohjavesialueella ei tulisi harjoittaa maa-ainesten ottotoimintaa, vaan se tulisi lopettaa mahdollisimman pian. Nyt kyseessä oleva alue on sekä vanhaa että nykyistä ottoaluetta, jonka kaavamerkintänä maakuntakaavassa on EO (maa-ainesten ottoalue). Ottotoiminnassa noudatetaan pohjaveden suojeluun liittyviä lupamääräyksiä. Luvan hakijalla on kymmenien vuosien kokemus maa-ainesten oton ja pohjaveden suojelun yhteensovittamisesta.

Napapiirin Kuljetus Oy

Juha Laiho

liiketoimintapäällikkö